

3. Права представників засобів масової інформації під час виборчого процесу та у день виборів

Права журналістів, гарантовані законом «Про вибори народних депутатів»

Окрім професійних прав журналістів, Закон України «Про вибори народних депутатів» визначає також права представників засобів масової інформації для забезпечення публічності і відкритості виборчого процесу.

[Стаття 13 Закону України](#) «Про вибори народних депутатів» встановлює, що підготовка і проведення виборів депутатів здійснюються публічно і відкрито.

Публічність і відкритість виборчого процесу у діяльності виборчих комісій забезпечуються шляхом:

- інформування громадян про свій склад; місцезнаходження та режим роботи; про утворення виборчих округів і виборчих дільниць; про місце і час голосування виборців; про основні права виборців, у тому числі про право оскарження неправомірних рішень, дій чи бездіяльності виборчих комісій та їх членів, органів виконавчої влади, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування, підприємств, закладів, установ і організацій, їх керівників, інших посадових та службових осіб;
- забезпечення можливості для ознайомлення суб'єктів виборчого процесу зі списками виборців, з виборчими списками партій, відомостями про кандидатів у депутати, порядком заповнення виборчих бюлетенів;
- роз'яснення виборцям порядку голосування, а також порядку заповнення виборчих бюлетенів;
- оприлюднення підсумків голосування і результатів виборів депутатів;
- надання іншої інформації у випадках та в порядку, передбачених цим законом.

Рішення виборчих комісій, а також рішення органів виконавчої влади, що стосуються реалізації виборцями права голосу на виборах, доводяться ними до відома громадян через друковані засоби масової інформації або, у разі неможливості, оприлюднюються в інший спосіб.

Рішення Центральної виборчої комісії та окружних виборчих комісій, які стосуються виборчого процесу та становлять публічний інтерес, оприлюднюються на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії.

Для представників засобів масової інформації гарантується:

- безперешкодний доступ на всі публічні заходи, пов'язані з виборами;
- безперешкодний доступ на засідання виборчих комісій;
- виборчі комісії, органи виконавчої влади, посадові і службові особи цих органів зобов'язані в межах своїх повноважень надавати їм інформацію щодо підготовки і проведення виборів депутатів (ч. 4 ст. 13)

Зверніть увагу, що в законі не деталізується, представники яких саме засобів масової інформації мають вказані права, чи то «друкованих ЗМІ», чи то «телерадіоорганізації». Відтак, логічно буде послатися на ст.ст. 22 і 25 закону «Про інформацію», визначення яких дозволяє розглядати онлайн-видання як засоби масової інформації та поширити вказані права також і на інтернет-видання.

Право журналістів бути присутніми на засіданнях виборчих комісій

Відповідно до [ст. 34 Закону України «Про вибори народних депутатів»](#), представники засобів масової інформації мають право без дозволу та запрошення бути присутніми:

- на засіданні Центральної виборчої комісії;
- на засіданнях окружної виборчої комісії;
- на засіданнях дільничної виборчої комісії.

У день голосування, 28 жовтня 2012 року, представники засобів масової інформації мають бути присутніми:

- **на засіданнях виборчих комісій усіх рівнів;**
- **у приміщенні, де проводиться голосування;**
- **під час підрахунку голосів;**
- **під час встановлення результатів голосування.**

Єдине обмеження – не більше двох представників від одного засобу масової інформації.

У випадку, якщо представники засобів масової інформації протиправно перешкоджають проведенню засідання виборчої комісії, їх можуть позбавити права бути присутніми на засіданні. Однак, для прийняття комісією відповідного рішення повинні бути наявними наступні умови:

- поведінка журналіста повинна бути протиправною, тобто такою, що порушує права членів комісії або виборців; при цьому проведення фото- та відеозйомки, за умови, якщо журналіст нікому не заважає, не перекриває огляд приміщення для голосування членам комісії та спостерігачам, поводить коректно, не є протиправною поведінкою;
- рішення має бути прийняте не менше ніж двома третинами голосів від складу присутніх на засіданні комісії.